

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	104-1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά Θέματα στις Ποιοτικές Μεθόδους και στις Τεχνικές της Κοινωνικής Έρευνας (Σεμινάριο)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές γνώσεις κοινωνιολογικής θεωρίας και μεθοδολογίας της εμπειρικής έρευνας, έστω σε προκαταρκτικό στάδιο Ποιοτικές μέθοδοι και τεχνικές Κοινωνικών Επιστημών (μάθημα)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-104-1-gr.pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου

Μάθησης και το Παράρτημα Β

• Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται μετά το πέρας του μαθήματος να μπορούν να:

1. Καταδείξουν στοιχειώδη ικανότητα κατανόησης της φύσης και των περιεχόμενων της ποιοτικής έρευνας, τόσο σε επίπεδο μεθόδων όσο και σε επίπεδο τεχνικών.
2. Να εφαρμόσουν κάποιες συγκεκριμένες ποιοτικές μεθόδους και κάποια συγκεκριμένα τεχνικά εργαλεία στη μελέτη συγκεκριμένων πεδίου της κοινωνικής πραγματικότητας.
3. Να αναπτύξουν δεξιότητες σύνθεσης και ερμηνείας σε πραγματολογικά δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή της ποιοτικής μεθοδολογίας στην πρακτική μελέτη της καθημερινής ζωής.
4. Να συντάξουν ένα προκαταρκτικό σχέδιο εργασίας και έρευνας για ένα συγκεκριμένο θέμα μελέτης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση
δεδομένων και πληροφοριών, με τη
χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην
πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και
ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε
θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και
επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον,
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε
θέματα φύλου,
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
Σύνταξη ερευνητικού σχεδίου και ερευνητικών προτάσεων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου Ειδικά Θέματα στις Ποιοτικές Μεθόδους και στις Τεχνικές της Κοινωνικής Έρευνας, οι φοιτητές/τριες αναμένεται αφενός να εμβαθύνουν περισσότερο σε επιστημολογικά, θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα της ποιοτικής έρευνας αφετέρου να εξοικειωθούν στο μέτρο του δυνατού με τις τεχνικές του συγκεκριμένου ερευνητικού παραδείγματος. Συγκεκριμένα, θα υπάρξουν κάποιες εισαγωγικές διαλέξεις του διδάσκοντα και εκτενείς παρουσιάσεις θεωρητικών και εμπειρικών θεμάτων από τους συμμετέχοντες/ουσες.

Τα επιστημολογικά, μεθοδολογικά και τεχνικά ζητήματα που θα διερευνηθούν σχετίζονται βασικά με τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην ποιοτική έρευνα και με το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας ποιοτικής έρευνας από την φάση της αρχικής ιδέας, δηλαδή της ανάδειξης και της θεματοποίησης του προβλήματος, μέχρι τη στιγμή της πραγματοποίησης και της πιθανής δημοσίευσής της. Επίσης, θα αναλυθούν κριτικά οι διαφορετικές μεθοδολογικές τεχνικές συλλογής δεδομένων (π.χ. συμμετοχική παρατήρηση, εθνογραφία, βιογραφική-αφηγηματική συνέντευξη, συνεντεύξεις με ειδικούς, σε βάθος συνέντευξη, ημι-δομημένη συνέντευξη, ομάδες εστίασης, κτλ), ο συνδυασμός και η

αλληλοσυμπλήρωση διαφορετικών ειδών εμπειρικού υλικού (π.χ. γραπτά τεκμήρια και προφορικές πηγές) και τα ηθικά και πολιτικά ζητήματα που εγείρονται από την μελέτη διαφόρων ατόμων και κοινωνικών ομάδων κτλ.

Για αυτό το λόγο θα παρουσιαστούν ορισμένα κλασσικά κοινωνιολογικά κείμενα, θα αναζητηθούν εννοιολογικές προτάσεις και ορισμοί και θα αναλυθούν διάφοροι μεθοδολογικοί προβληματισμοί που εκθέτουν διαφορετικές μεθοδολογικές λογικές και τεχνικές στρατηγικές σχετικά με το σχεδιασμό και την εκπόνηση μιας ποιοτικής έρευνας. Τέλος, θα συζητηθεί η διαδικασία επεξεργασίας των ποιοτικών δεδομένων, δηλαδή η ανάλυση και η ερμηνεία τους και η σύνδεση της κοινωνιολογικής ερμηνείας με συνολικότερα ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας των κοινωνικών επιστημών. Η αξιολόγηση και ο τελικός βαθμός θα προκύψει από τη συστηματική και ενεργητική συμμετοχή στις συναντήσεις, από τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας και του συνολικότερου υλικού του μαθήματος και από την τελική γραπτή σεμιναριακή εργασία. Στις διαλέξεις, γίνεται εκτενής χρήση έντυπου, οπτικού και ακουστικού υλικού από τα πεδία της επικαιρότητας, αλλά και από το παρελθόν, ανάλογα με το υπό διερεύνηση θέμα (π.χ. παρουσίαση του εαυτού, χρόνια πάσχοντες, ανεργία, κοινωνικός στιγματισμός, κτλ).. Επίσης, προβάλλονται ταινίες με αντίστοιχο περιεχόμενο για να υπάρξει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στους φοιτητές. Εκτός από το προηγούμενο, κάθε φοιτητής/τρια αναλαμβάνει σε εβδομαδιαία βάση να παρουσιάσει την εξέλιξη της σεμιναριακής εργασίας που έχει αναλάβει.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, επισκέψεις σε επιλεγμένους θεσμούς, διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές/τριες, προβολή εκπαιδευτικών ταινιών και ταινιών τεκμηρίωσης, συζήτηση, καταγισμός ιδεών, παρουσίαση από φοιτητές/τριες</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία (N Vivo, Computer Based Qualitative Analysis Applications), στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή</i></p>	<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών.</p>

δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
Διαλέξεις	39 ώρες
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40 ώρες
Εκπόνηση εργασίας	41 ώρες
Έρευνα Πεδίου	30 ώρες
Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Ελληνικά, Αγγλικά.

Η αξιολόγηση και ο τελικός βαθμός θα προκύψει από τη συστηματική και ενεργητική συμμετοχή στις συναντήσεις, από τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας και του συνολικότερου υλικού του μαθήματος που μοιράζεται στις διαλέξεις και αναρτάται ηλεκτρονικά και από τη γραπτή εργασία που παραδίδεται στο τέλος του εξαμήνου (Γραπτή Εργασία, Έκθεση/Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση).

Για περισσότερες πληροφορίες για τις αρχές και τα κριτήρια, βλ. την επίσημη οικοσελίδα του Τμήματος, στον οδηγό προγράμματος σπουδών.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

Mason J., (2011), *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*, Αθήνα: Πεδίο.

Σαββάκης Μ., (2013), *Μικροκοινωνιολογία και ποιοτική έρευνα: θεωρητικά παραδείγματα και εμπειρικές εφαρμογές*, Αθήνα: Κριτική.

β) Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Θανοπούλου Μ. & Πετρονότη Μ., (1987), «Βιογραφική προσέγγιση: μια άλλη πρόταση για την κοινωνιολογική θεώρηση της ανθρώπινης εμπειρίας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών*

ερευνών, Τ. 64: 20-42.

Ιωσηφίδης Θ., & Σπυριδάκης Μ., (Επιμ.), (2006), *Ποιοτική κοινωνική έρευνα/ μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*, Αθήνα: Κριτική.

Ιωσηφίδης Θ., (2008), *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα: Κριτική.

Καλφόπουλος Κ., (Επιμ.), (2003), *Η ποιοτική παράδοση στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα: Νήσος.

Σαββάκης Μ., (2007α), «Ασθένεια, Εγκλεισμός, Θρησκευτικότητα και Εγχειρήματα Υπέρβασης του Κοινωνικού Στιγματισμού», στο Παπαϊωάννου Σ., (Επιμ.), *Ζητήματα Θεωρίας και Μεθόδου των Κοινωνικών Επιστημών*, Αθήνα, Κριτική: 544-558.

Σαββάκης Μ., (2007β), «Νόσος του Χάνσεν και Κοινωνικός Μετασχηματισμός», *Σύναψις*, 5: 70-84.

Σαββάκης Μ., (2008α), *Οι λεπροί της Σπιναλόγκας. Ιατρική, εγκλεισμός, βιωμένες εμπειρίες (1903-1957)*, Αθήνα: Πλέθρον.

Σαββάκης Μ., (2008β), «Από τον Βιοϊατρικό Αναγωγισμό στην Κοινωνιολογική Ερμηνεία της Υγείας και της Ασθένειας», *Σύναψις*, 10, 120-126.

Σαββάκης Μ., & Τζανάκης Μ., (2006), «Βιογραφική Ρήξη και Ιδρυματισμός: Θεσμικές και Αφηγηματικές Διαστάσεις μιας Κοινωνικής Διαδικασίας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 120 Β': 37-64.

Τζανάκης Μ., & Σαββάκης Μ., (2007), «Ο Ερευνητικός Εαυτός ως Πηγή Γνώσης στην Ποιοτική Κοινωνιολογική Έρευνα», στο Παπαϊωάννου Σ., (Επιμ.), *Ζητήματα Θεωρίας και Μεθόδου των Κοινωνικών Επιστημών*, Αθήνα, Κριτική: 120-138.

Χρηστάκης Ν., (1994), *Μουσικές ταυτότητες. Αφηγήσεις ζωής μουσικών συγκροτημάτων της ελληνικής ανεξάρτητης σκηνής ροκ*, Αθήνα: Δελφίνι.

Χρηστάκης Ν., (2002), «Όρια του εαυτού και 'οριακή' οδήγηση μοτοσικλέτας: Η ριψοκινδύνευση ως απάντηση στη διακινδύνευση», *Επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών*, 108-109 Β-Γ: 37-64.

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

Journal of Ethnographic & Qualitative Research

Journal of Mixed Methods Research

Qualitative Health Research

The Qualitative Report

Qualitative Research

Qualitative Researcher

Qualitative Social Work: Research and Practice

Qualitative Sociology

Qualitative Sociology Review

Qualitative Studies

Quality and Quantity: International Journal of Methodology

Recherché qualitative

Sociological Research Online